

ostaa ja myydä rahaksi lyötyä ja lyömätöntä kultaa ja hopeata;

ostaa ja myydä valtiopapereita, obligatsioneja ja korkolippuja;

myydä Suomen rahan määräisiä osotuksia, siellä maksettavia, missä pankilla on konttori tai asioimisto;

ostaa ja myydä muun rahalajin määräisiä seteleitä, vekseleitä ja osotuksia;

diskontata Suomen markoin maksettavia vekseleitä, joita kotimainen toiminimi tai maassa asuva Suomen kansalainen on maksettavakseen hyväksynyt, sekä muitakin niinkään maassa maksettavia krediittipapereita;

myöntää määräaikaista rahalainoja jalojen metallien, valtion-arvopaperien, obligatsioonien, osakekirjojen, kiinnitettyjen velkakirjojen sekä muiden arvopaperien ja tavaraan panttausta vastaan;

myöntää kassakreditiivejä niin kiinteän omaisuuden kiinnitystä kuin edellisessä kohdassa mainittuja panttilajeja, paitsi tavaroita, vastaan;

vastaanottaa rahapanoksia, niistä kuitenkin korkoa maksamatta, ollen pankilla kuitenkin valta juoksevalla tilillä ulkomaisten pankkilaitosten ja kauppahuoneiden kanssa myöskin puolestansa maksaa korkoa;

toimittaa kassauksia;

ottaa talletettavakseen asiakirjoja, arvopapereita ja kalleuksia sekä sinetillä suljettuina että avoimina talletuksina, sillä edesvastauksella, minkä laki säättää.

Niistä tehtävistä, joita pankin tulee valtiovaraston puolesta toimittaa, sekä Längmanin testamenttirahaston hallinnosta on erittäin säädetty.

3 §.

Pankin rahastot ovat:

kantarahasto, viisikolmatta miljoonaa markkaa;

vararahasto, joka on enennettävä neljäksikymmeneksi miljoonaksi markaksi.

Kunnes vararahasto on tähän määrään noussut, on joka vuosi pankin voitosta siirrettävä kolmas osa tähän rahastoon. Kansaneduskunnan asia on tutkia, onko sen lisäksi vieläkin varoja siirrettävä tähän rahastoon.

4 §.

Jos pankin liike on tuottanut tappiota, on se korvattava pankin käyttämättömistä voittovaroista. Jolleivät ne tähän tarpeeseen riitä, on vajuus pantava vararahaston laskuun. Jos joku osa vararahastoa täten on käytetty tappion korvaamiseksi, on pankin seuraavan vuoden voitto etupäässä käytettävä rahaston jälleen enentämiseksi säädettyyn määrään.

5 §.

Pankin säästyneen voiton saa Kansaneduskunta, 3 §:n säännöstä noudattaen, määrätä yleisiin valtiotarkoituksiin käytettäväksi.

6 §.

Pankin hoitoa silmällä pitävät Kansaneduskunnan pankkivaltuusmiehet, noudattaen tätä ohjesääntöä ja pankkivaltuusmiehille vahvistettua johtosääntöä.

Pankkivaltuusmiehet ynnä heidän varamiehensä valitaan Valtiopäiväjärjestyksen määräämällä tavalla.

7 §.

Pankin hallintoa hoitaa Suomen Pankin johtokunta. Johtokuntana on puheenjohtaja sekä kolme jäsentä. Puheenjohtajan nimittää Keisari ja Suuriruhtinas Senaatin Talousosaston esityksestä.

Jäsenet, joista yhdellä pitää olla todistettu tieto ja kokemus maan laeissa ja oikeudenkäyntilaitoksessa, ni-

mittää niinkään Keisarillinen Majesteetti; jota varten pankkivaltuusmiesten, kun jäsenen virka joutuu avonaiseksi, tulee asianmukaisesti julistetun viidenkymmenenkuuden päivän hakemusajan kuluttua, tehdä alamainen virkaehdotus ja panna ehdolle kolme hakijaa siinä järjestyksessä, kuin valtuusmiehet katsovat heidät taitaviksi ja kokeneiksi sekä virkaan soveliaiksi. Virkaehdotus, josta ei saa valittaa, lähetetään Senaatin Talousosastoon, joka antaa alamaisen lausunnon asiasta, jonka jälkeen Keisarillinen Majesteetti nimittää yhden ehdotetuista.

8 §.

Pankilla on pääkonttori Helsingissä sekä haarakonttorit Turussa, Viipurissa, Nikolainkaupungissa, Oulussa, Kuopiossa, Porissa, Tampereella, Joensuussa, Jyväskylässä, Mikkelissä, Sortavalassa, Kotkassa, Hämeenlinnassa ja Pietarissa.

Väliaikaisten haarakonttorien perustamisesta muihin kuin yllämainittuihin paikkoihin tahi niiden lakkauttamisesta määrää pankkivaltuusmiesten esityksestä Senaatin Talousosasto.

9 §.

Pankin haarakonttorin esimiehenä on pankinkomisarius.

Pankinkomisariusvirat ovat, kun ne avoimiksi joutuvat, tavallisessa järjestyksessä julkipanon ja kuultuksen kautta ilmoitettavat haettaviksi viidenkymmenenkuuden päivän kuluessa johtokunnalta, joka panee ehdolle kolme hakijoista siinä järjestyksessä kuin johtokunta katsoo heidät virkaan sopiviksi. Ehdotuksen, josta ei saa valitusta tehdä, sekä kaikki hakemuskirjat lähettää johtokunta pankkivaltuusmiehille, ja nämä sitten toimittavat asian ynnä oman lausuntonsa Senaatin Talousosastoon, joka virkaan nimittää yhden ehdolle pannuista.

10 §.

Omassa maassa oleviin haarakonttoreihin tulee pankkivaltuusmiesten, sittenkuin asianomaiselle pankinkomisariukselle on suotu tilaisuutta lausunnon antamiseen sekä johtokunta on tehnyt esityksen ja ehdotuksen asiassa, joka vuosi määrätä kaksi diskonttovaliomiestä ja yhtä monta varamiestä.

Valiomiehet ynnä pankinkomisarius ovat diskonttokomiteana kaikkien asioiden käsittelemistä varten, jotka koskevat koti- ja ulkomaan vekselien ja muiden krediittipaperien diskonttausta sekä lainojen ja kassakrediittivien myöntämistä.

11 §.

Pankin kirjoja ja tililaskuja on pidettävä sekä pankin tilinpäätös tehtävä niiden perusteiden mukaan, jotka pankkivaltuusmiehet johtokunnan ehdotuksesta määräävät.

Pankin tilit ovat päätettävät kalenterivuoden loppuun.

Kultakin kuukaudelta tulee johtokunnan teettää pankin tilasta bilanssi, joka on lähetettävä pankkivaltuusmiehille sekä julkaistava maan virallisissa sanomalehdissä.

Johtokunnan tulee vuosittain ennen Maaliskuun 10 päivää antaa kertomus pankin tilasta, liikkeestä ja hoidosta edelliseltä vuodelta. Vuosikertomus on painettuna julkaistava.

12 §.

Pankin tilintarkastuksen toimittavat vuosittain Kansaneduskunnan pankintarkastajat, jotka ynnä heidän varamiehensä on Valtiopäiväjärjestyksen määräämällä tavalla valittu.

13 §.

Kaikkien viranomaisten tulee pankille antaa laillista ja kiireistä apua, ja on johtokunnalla, asiamiehellä ja haarakonttorien esimiehillä lupa sitä kirjeellä pyytää.

Asianomaisen kuvernöörin tulee myöskin, johtokunnan pyynnöstä, määrätä sopiva henkilö, pankin varoista maksettavaa kohtuullista palkkiota vastaan, valvomaan pankin oikeutta ja käyttämään sen puhevaltaa asioissa, jotka tulevat esiin alioikeuksissa muualla kuin Helsingissä. Milloin asia on hovioikeuden käsiteltävä, ajaa sitä hovioikeuden kanneviskaali.

14 §.

Asiat ja riidat, joissa pankki on haastettu kanteeseen vastaamaan, käsittelee ja päättää Helsingin raastuvan-oikeus.

15 §.

Pankki on vapautettu maksamasta veto- ja nostorahoja.

16 §.

Pankkivaltuusmiesten esityksiä ja ehdotuksia niissä asioissa, mitkä mainitaan tämän ohjesäännön 8 ja 19 §§:ssä, ei käy osaksi hyväksyminen, vaan ovat ne kokonaan joko hyväksyttävät tai hyljättävät.

17 §.

Tämän ohjesäännön muuttamiseen nähden noudatetaan Suomen Pankin hallinnosta ja hoidosta 9 päivänä Joulukuuta 1867 annetun armollisen asetuksen 11 §:ää.

II LUKU.

Pankin setelinannosta.

18 §.

Pankin setelinannon vakuutena pidetään seuraavia varoja:

- a) metallikassaa, niin luettuna kuin 19 §:ssä sanotaan;
- b) Suomen hopearahaa;
- c) ulkomaan rahan määräisiä seteleitä;
- d) riidattomia saatavia ulkomaisilta asiamiehiltä;
- e) ulkomaalla maksettavia vekseleitä;
- f) ulkomaisessa pörssissä hinnoitettuja obligatsioneja

ja niiden korkolippuja.

Mainittujen varojen kirjaan pannun arvon lisäksi on pankilla oikeus antaa seteleitä määrään, jota pankissa diskontatut, kotimaassa maksettavat, kolmen kuukauden kuluessa lunastettavat vekselit vastaavat aina viiteenkymmeneen prosenttiin asti.

Liikkeessä olevina seteleinä ovat myöskin pidettävät pankin Suomen rahan määräiset osotukset ja muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset, kuin myös sisälläolevat myönnettyjen kassakreditivien määrät.

Jos asianhaarat välttämättömästi vaativat, voi Senaatin Talousosasto, pankkivaltuusmiesten esityksestä, myöntää, että sitä määrää, minkä verran pankin setelit yllämainitun säännöksen nojalla saavat nousta päälle sen setelinannon vakuutena olevain valutain, saa väliaikaisesti lisätä enintään kymmenellä miljoonalla markalla. Toimenpide, johon tässä suhteessa on ryhdytty, on kuitenkin, pysyäkseen voimassa kauemmin kuin seuraaviin valtiopäiviin, alistettava Kansaneduskunnan harkittavaksi ja päätettäväksi.

19 §.

Metallikassana pitetään:
rahaksi lyöty ja lyömätön kulta sekä

rahapajassa oleva pankin kulta.

Pankin metallikassaa ei saa pysyttää kahtakymmentä miljoonaa markkaa pienempänä.

Metallikassan vahvistamiseksi on maan hallituksella valta, tarkastettuaan pankkivaltuusmiesten siitä tekemän ehdotuksen, Kansaneduskunnan puolesta taata enintään kymmenen miljoonan markan suuruinen ulkomainen laina tai krediitti, mitkä varat otetaan lainaksi valtiovaraston puolesta ja annetaan pankin käytettäviksi sillä ehdolla että pankki sitoutuu vastaamaan niiden takaisin maksamisesta säädetyn ajan kuluessa.

20 §.

Pankki on velvollinen sekä pääkonttorissaan että kotimaisissa haarakonttoreissaan vaadittaessa lunastamaan setelinsä Suomen kultarahalla.

Jos haarakonttoriin tuodaan suurehko summa yht' aikaa lunastettavaksi, saa kuitenkin keskeyttää setelien lunastamisen, kunnes metallirahaa on ehtinyt kassan lisäksi pääkonttorista saapua.

Jos taitavasti eikä käsin tehtyjä jäljennöksiä pankin seteleistä jotakin lajia ja arvoa on ilmestynyt liikkeeseen, voi Senaatin Talousosasto, pankkivaltuusmiesten esityksestä, säätää ja kuuluttaa, että pankin seteleitä sitä lajia ja arvoa asetettavan, lyhyen määräajan kuluttua lunastetaan ainoastaan pankin pääkonttorissa.

21 §.

Rikkinäinen pankkiseteli on lunastettava, jos siinä on yhdessä kappaleessa joko molemmat allekirjoitukset ja toinen numero tahi oikeanpuolinen numero ja joku osa allekirjoituksista, ja jos setelin arvomäärä sen ohessa voidaan varmasti erottaa. Milloin epäilyksiä syntyy setelin kelpaavuudesta, on johtokunnan asia päättää, onko sellainen seteli pankin lunastettava.

Kulunutta taikka rikkinäistä seteliä älköön uudestaan liikkeeseen laskettako.

22 §.

Johtokunnan tulee pitää tarpeellista tointa setelien valmistamisesta; mutta tärkeänlaisissa kysymyksissä, tahi jos siihen erityinen rahanmääräys pankin varoista on tarpeen, antakoon johtokunta kuitenkin asian pankkivaltuusmiesten ratkaistavaksi.

23 §.

Setelien arvomäärästä, sanasisällyksestä, muodosta ja ulkonäöstä on erittäin säädetty.

III LUKU.

Pankin lainausliikkeestä ja muusta toiminnasta.

24 §.

Lainoja älköön myönnettäkö sellaisten tavarain panttaamista vastaan, jotka saattavat joko pilaantua tai vuotaa.

Yksistään takausta vastaan ei myönnetä lainoja eikä kassakreditiivejä, mutta pantin tahi kiinnityksen vahvistamiseksi hyväksyttäköön takaus.

25 §.

Pantattu tavara, jota ei pankissa säilytetä, on pantava varmaan säilytyspaikkaan ja asetettava sitä varten määrätyn maistraatinjäsenen tahi kruununvoudin taikka pankin hyväksymän muun henkilön tahi viranomaisen hoidettavaksi ja silmällä pidettäväksi, joka siitä

samoin kuin tavaran paljoudesta ja laadusta sekä säilytyspaikan asemasta, laadusta ja sulkimista antaa pankille todistuksen ynnä sitoumuksen, ettei hän muutoin kuin todistuksen takaisin saatuansa tahi pankin erityisen määräyksen mukaan anna täten talteen otettua tavaraa tahi sen osaa pois.

Lainain pantiksi sopii myös hyväksyä tavaroita, jotka on pantu tullikamarin valvonnan alaiseen krediittivarastoon tahi pankin hallituksen hyväksymään tokkai makasiinilaitokseen, kummassakin tapauksessa sellaista todistusta ja sitoumusta vastaan, kuin edellisessä momentissa mainitaan.

Puutavaroita, jotka pankille pantataan, saa kuitenkin pitää ladottuina tapuleihin tahi avonaisiin vajoihin, sillä ehdolla että varastopaikka panttausajaksi pankille vuokrataan sekä että puutavaroita ottaa silmälläpitääkseen henkilö, jonka pankki siihen hyväksyy.

Kaikki pantin silmälläpidosta ja vakuuttamisesta syntyvät kustannukset ovat lainanottajan suoritettavat.

26 §.

Johtokunta on oikeutettu lainausajalla tarkastuttamaan panttia, jota ei pankissa säilytetä. Jos sen silloin huomataan olevan koskemattomana tallella, maksaa pankki sellaisen tarkastuksen kustannukset, mutta muuten suorittaa ne lainanottaja.

Jos pantattuun tavaraan, jota ei pankissa säilytetä, on lainausajalla koskettu, on laina heti maksettavaksi langennut.

27 §.

Jos panttia tahi kiinnitystä ei enää pidetä riittävänä vakuutena, tulee lainanottajan, johtokunnan vaatimuksesta, toimittaa täytevakuus, jonka johtokunta semmoiseksi

hyväksyy. Jollei hän sitä tee määräajan kuluessa, on laina heti maksettavaksi langennut.

28 §.

Joka vuosi Tammikuussa ja muulloinkin, kun syytä ilmaantuu, voi johtokunta asianomaiselta tuomarilta tahi raastuvanoikeudelta pyytää tietoa, onko omistusoikeus kiinteimistöön, jossa pankilla on kiinnitysvakuus, joutunut muutoksen tahi riidan alaiseksi; ja on sellainen tieto viipymättä annettava.

29 §.

Jos lainaa tahi krediitivelkaa ei lankeemispäivänä suoriteta, on pankki oikeutettu, lainansaajaa kuulustamatta, myymään pantin.

30 §.

Pankille pantatun kiinteän tahi irtaimen omaisuuden saa, jollei velallinen sitä lunasta, pankin omaksi huutokaupassa huutaa, mutta on se taas luovutettava, niin pian kuin luovutuksesta on pankille etua tai niin vähän tappiota kuin suinkin.

31 §.

Lainan korko luetaan siitä päivästä, kuin laina on nostettu.

Kassakrediitivistä maksaa krediitivinsaaaja jokaiselta nostamaltaan erältä korkoa nostopäivästä alkaen. Panoksista, jotka eivät ole nostettua krediitivisummaa suuremmat, lukee pankki krediitivinsaaajalle yhtä suuren koron, panopäivän jälkeisestä arkipäivästä alkaen.

Krediitivimaksua suoritetaan edeltäkäs määrätty vuotuinen prosentti krediitivisummasta.

Jos krediitinsaaaja on kuollut, saa johtokunta antaa hänen oikeudenhaltijallensa vallan käyttää krediitiviä jällellä olevan ajan. Silloin ei uutta krediitvimaksua suoriteta.

32 §.

Pankkivaltuusmiesten tehtävänä on johtokunnan esityksestä määrätä:

pankin diskonttokorko sekä lainain ja krediitivien korkomäärät kuin myös krediitvimaksu;

pisin lankeemisaika koti- ja ulkomaan vekseleille ja muille krediitipapereille, joita pankissa diskontataan, sekä pisin aika, joksi pankki saa lainoja ja krediitveja antaa;

avonaisten ja suljettujen talletusten säilyttämisen ehdot ja toimituspalkkiot; sekä

onko toimituspalkkiota ja minkä verta laskettava Suomen rahan määräisistä pankin osotuksista.

Pankin kurssit muun rahalajin määräisten setelien, vekselien ja osotusten ostoa ja myymistä varten, rahaksi lyödyn ja lyömättömän kullan ja hopean ynnä obligatsioonien ja korkolippujen osto- ja myyntihinnan kuin myös toimituspalkkion pankin kassauksista määrää johtokunta.

33 §.

Pankkivaltuusmiesten on valta johtokunnan esityksestä myöntää pankin velallisille niitä helpotuksia ja huojennuksia, joita asianhaarat kulloinkin ehkä vaativat, päättää pankin velallisten akordiehdotuksista sekä ratkaista, mitkä pankin saamiset epävarmoina ovat kirjanpito-arvoltaan alennettavat tai kokonaan poiskirjoitettavat.

34 §.

Maksunosotuksen sekä todistuksen talletetuista ra-
hoista tahi tavaroista voipi kuolettaa samalla tavalla

kuin vekseleistä on säädetty, jonka jälkeen maksunosotuksen tahi talletustodistuksen määrä taikka tavara asianomaiselle annettakoon.

35 §.

Kun pankkiin on annettu arvopapereita avonaisena talletuksena säilytettäväksi, saa pankki ottaa nostaakseen talletettujen arvopapereiden jako-osia ja korkoja sekä niihin nähden muuten toimittaakseen niitä tehtäviä, joita pankkivaltuusmiehet johtokunnan ehdotuksesta ehkä määräävät.

36 §.

Pankin vekselit, osotukset ja talletettujen rahain ja tavarain todistukset eivät ole tavallisille velkakirjoille säädetyn vanhentumisen alaiset.

Talletettavaksi annetun tavaran saattaa pankki sentään, jos syytä on, poisotettavaksi irtisanoa. Jollei sitä kuitenkaan oteta pois, on johtokunnalla valta kuuden kuukauden kuluttua siitä, kuin talteenpanija tai hänen oikeudenhaltijansa on saanut todistettavan tiedon johtokunnan päätöksestä, taikka kuulutus siitä on kolmasti maan virallisissa sanomalehdissä julkaistu, tavaraan nähden menetellä asiainhaaran mukaan.

37 §.

Pankin kurssit pitää olla julkipantuina sopiville paikoille sekä pääkonttorissa että haarakonttoreissa ja ovat ne ilmoitettavat maan virallisissa sanomalehdissä.

Pankin antama kuulutus on myös, ollaksensa pätevä, julkaistava maan virallisissa sanomalehdissä.

38 §.

Kassöörin antama kuitti pankkiin suoritetusta maksusta ei ole pätevä pankissa eikä pankkia kohtaan, ellei

asianomainen kamreeri tai pankinkomisarius ole kuittiin merkinnyt sitä hänelle näytetyksi; ja pitää tästä olla painettu ilmoitus kassöörin annettavissa kuiteissa.

IV LUKU.

Pankin arvoesineiden hoidosta, niin myös inventeerauksesta.

39 §.

Jokaisella pankin kassöörillä on hoidettavanaan erityinen käsikassa, jonka korkeimman määrän pankkivaltuusmiehet johtokunnan esityksestä vahvistavat.

Pankin muut kulta- ja hopeavarat, rahaksi lyödyt ja lyömättömät, vaskirahat, setelit, valtion-arvopaperit ja obligatsioonit ovat asianomaisen kassöörin hoidettavat ja silmälläpidettävät sekä säilytettävät tulenkestävissä holveissa, jotka ovat varustetut kukin kahdella erilaisella lukolla, joiden samoin kuin holveissa olevien kassa-kaappienkin avaimet ovat, pääkonttorissa yhden johtokunnan jäsenen ja ylikassöörin sekä haarakonttoreissa komisariuksen ja kassöörin halussa.

Pääkonttorin vekselisalkku säilytetään johtokunnan erityisessä huostassa sen kassaholvissa, johon puheenjohtajalla ja jollakin jäsenellä on avain kummallakin.

Pankin velkakirjat, pantit ja vakuuskirjat ovat, pääkonttorissa ensimmäisen kamreerin ja haarakonttorissa komisariuksen hoidettavat ja silmälläpidettävät sekä säilytettävät tulenkestävissä holveissa, joiden toista avainta pitää hallussaan sama kamreeri tai komisarius, toista pääkonttorissa ylikamreeri ja haarakonttorissa kassööri. Samalla tavalla ovat pääkonttorissa pankin seteliblanketit ja avonaiset talletukset, jotka pankki on huostaansa otta-

nut, sekä haarakonttoreissa siellä olevät vekselit säilytettävät.

Suljetut talletukset ovat lähinnä ylikassöörin silmällä pidettävät ja hoidettavat, sekä säilytetään erityisessä holvissa, jonka toinen avain on hänen ja toinen ylikamreerin hallussa.

Milloin rahaa tai rahaksi lyömätöntä kultaa tai hopeaa holvista otetaan tahi sinne pannaan, on se joka kerta sekä pääkonttorissa että haarakonttoreissa merkittävä erityiseen holvissa säilytettävään holvikirjaan.

Niiden pankin virkamiesten, joilla on pankin holvien tahi kassakaappien avaimia, tulee, kun lähtevät kaupungista, jättää avaimet sinetillä suljettuina toiselle sikäläiselle pankin virkamiehelle johtokunnan määräyksen mukaan.

40 §.

Pääkonttorin kassöörin käsikassat sekä pankin haarakonttorien ja asioimistojen käsikassat ja holvit ovat vähintään kerran kuukaudessa inventeerattavat, pääkonttorin käsikassat johtokunnan puheenjohtajan tahi johtokunnan sitä varten valitseman jäsenen kautta, haarakonttorien tahi asioimistojen kassat valiomiesten tahi muiden, pankkivaltuusmiesten määräämään inventeerausmiesten kautta.

Pääkonttorin kassaholvit ja kaikki kassat sekä lainaus- ja vakuuskirjat ynnä talletukset ovat vähintään kerran vuodessa pankkivaltuusmiesten ja vähintään kerran vuodessa johtokunnan inventeerattavat.

Konttoreissa tulee yllämainittujen inventeerausmiesten vähintään kolmasti vuodessa inventeerata vekselit, velkakirjat ja pantit.

Haarakonttorien inventeeraukseen toimitetaan muutenkin pankkivaltuusmies, johtokunnan jäsen tahi joku pankkivaltuusmiesten tai johtokunnan sitä varten määräämä henkilö.

Näistä inventeerauksista älköön tilivelvollisille annettako tietoa edeltäpäin eli ennenkuin toimitus alkaa. Inventeerauksesta on toimituskirja viipymättä tehtävä ja sekä pankkivaltuusmiehille että johtokunnalle laitettava sitä toimenpidettä varten, johon toimitus ehkä antaa aihetta.

41 §.

Pankin pää- tai haarakonttori sekä siellä säilyssä olevat arvoesineet muutettakoon, kun pankin turvallisuus vaatii, toiseen oman maan paikkaan, jonka Senaatin Talousosasto pankkivaltuusmiesten ehdotuksesta määrää.

V LUKU.

Pankin konttoreista, asioimistoista ja asiamiehistä.

42 §.

Liike pankin sekä pääkonttorissa että kotimaisissa haarakonttoreissa käsittää 2 §:ssä mainitut toiminnanhaarat; kuitenkin on pankkivaltuusmiesten erityisen harkinnan varassa, annetaanko haarakonttorille oikeus ottaa tallettavaksi asiakirjoja, arvopapereita ja kalleuksia.

Haarakonttorin tulee muuten kaikessa toiminnassaan noudattaa pankkivaltuusmiesten tai johtokunnan siitä antamia määräyksiä.

Pankin Pietarissa oleva haarakonttori vaihtaa liikkeestä ja liikkeeseen Venäjän rahaa, myy Suomen rahan määräisiä, kotimaisissa pankin konttoreissa maksettavia osotuksia, lunastaa osotuksia, joita konttorit ovat asettaneet sen maksettaviksi, sekä toimittaa yleensä ne tehtävät, jotka johtokunta saattaa konttorille uskoa.

Minä aikoina pankin pää- ja haarakonttorit ovat yleisölle auki pidettävät, määräävät pankkivaltuusmiehet johtokunnan esityksestä.

43 §.

Asioimiston perustaminen maahan tai semmoisen lakkauttaminen on pankkivaltuusmiesten päätettävä.

Asioimiston sekä toimivallan että tehtävän laajuus ja laatu, sen hoitamistapa, hoitokustannukset sekä se vakuus, joka on annettava asioimistolle uskotuista varoista, on pankkivaltuusmiesten määrättävä johtokunnan esityksestä. Älköön asioimistoa kuitenkaan oikeutettako diskonttaamaan kotimaisia tahi ulkomaisia vekseleitä eikä myöntämään lainoja tahi kassakreditivejä ilman johtokunnan kussakin eri tapauksessa antamaa määräystä.

Asioimistoa hoitaa asiamies, jonka pankkivaltuusmiehet johtokunnan esityksestä siihen toimeen ottavat ja siitä erottavat.

44 §.

Pankkivaltuusmiesten on määrättävä ulkomaisten asiamiesten ottamisesta tahi irtisanomisesta sekä päätettävä niistä ehdoista, joista sellaisen asiamiehen kanssa ehkä sovitaan.

VI LUKU.

Pankin johtokunnasta ja muista virkamiehistä.

45 §.

Pankin johtokunnan tulee: krediittiä myöntäessään sekä pankin muissa toiminnanhaaroissa niin menetellä, että pankin vakuutta ja etua aina pidetään silmällä; tarkasti valvoa pankin haarakonttorien ja asioimistojen liikettä, jota varten johtokunnan puheenjohtajan tahi jonkun jäsenen tulee aika ajoittain itsekullakin

paikalla tarkastaa konttorien toimintaa, ja on johtokunta velvollinen, milloin sellaiseen tarkastukseen ryhdytään, siitä viipymättä ilmoittamaan pankkivaltuusmiehille;

katsoa, että pankin kaikki virka- ja palvelusmiehet tunnollisesti täyttävät tehtävänsä;

pitää huolta että lainhakuja ja oikeudenkäyntejä velallisia ja huolimattomia toimitsijoita vastaan viipymättä pannaan vireille ja ajetaan perille; sekä

muuten noudattaa mitä tämä ohjesääntö sisältää tahi mitä vastedes ehkä säädetään.

46 §.

Johtokunnan tulee sitä paitsi asioista, jotka ovat pankkivaltuusmiesten käytettäviä, antaa lausuntoja ja muutoin toimittaa pankkivaltuusmiehille kaikki ne tiedot ja selitykset, joita he katsovat tarpeelliseksi vaatia, sekä tarvittaessa pitää pankkivaltuusmiesten saatavana pankin kirjanpito-, tili- ja muut asiakirjat.

Jos johtokunta havaitsee jonkun pankkivaltuusmiehille kuuluvan toimenpiteen tarpeelliseksi, tehköön siitä esityksen. Tärkeänlaisista asioista on johtokunnan esitys kirjallisesti annettava.

47 §.

Johtokunnan kaikkien jäsenten tulee, milloin muut virkatehtävät heitä eivät estä, olla saapuvilla johtokunnan kokouksissa ja, jollei laillista jääviä ole, ottaa osaa niissä tapahtuviin keskusteluihin ja päätöksiin. Jos eri mieliä ilmaantuu, ratkaisevat useimmat äänet mikä johtokunnan päätös on. Jos äänet jakaantuvat tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Johtokunta on päätöksenvoipa, kun kolme sen jäsentä on saapuvilla; kuitenkin saa, jos joku johtokun-

nan jäsen on jäävinalainen tahi hänellä on muu satunnainen este, kaksi jäsentä päättää asian, jos ovat siitä yksimieliset.

Kun puheenjohtaja on jäävinalainen tahi muuten estetty taikka kun puheenjohtajan virka on avoinna, johtaa puhetta se jäsen, joka on vanhin virassa tahi, jos kaikki on yht'aikaa virkaan nimitetty, iältään vanhin jäsen.

48 §.

Kaikki asiat, jotka johtokunta on käsitellyt, ovat lainoppineen jäsenen tahi, jos hänellä on este, puheenjohtajan lyhyesti merkittävät pohjakirjaan, jonka kaikki johtokunnan jäsenet kokouksen loputtua allekirjoittavat. Mutta ne kysymykset, joissa on annettava pöytäkirjanote tahi joissa äänestys on tapahtunut tahi jotka johtokunta pitää erittäin tärkeinä, ovat sitä paitsi täydellisesti pantavat eri pöytäkirjaan, jonka sihteeri kirjoittaa.

Yksi johtokunnan jäsen pitää hallussaan vekselit, joita säilytetään johtokunnan holvissa.

Muun työnjaon johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenten kesken määräävät pankkivaltuusmiehet johtokunnan esityksestä.

49 §.

Ennenkuin pankkivaltuusmiehet tekevät päätöksen niistä asioista, jotka mainitaan 32, 33, 42 ja 43 §§:ssä, tahi kun on puhe maassa vallitsevan rahavarain-tilan takia rajoitusten tai muutosten säätämisestä pankin lainausliikkeeseen, on neuvottelu johtokunnan kanssa yhteisessä kokouksessa pidettävä.

Muitakin tärkeänlaisia asioita varten kutsukoot pankkivaltuusmiehet, kun havaitsevat syytä olevan, johtokunnan yhteiseen kokoukseen. Jos johtokunta tahtoo semmoista neuvottelua, esittäköön asian pankkivaltuus-

miehille. Näissä kokouksissa kirjoittaa valtuusmiesten sihteeri pöytäkirjan.

50 §.

Mitä pankkivaltuusmiehet haarakonttorien toiminnan ohjeeksi määräävät, annettakoon johtokunnan kautta asianomaisille komisariuksille ja valiomiehille tiedoksi.

51 §.

Pankin virkamiehet ovat:

pääkonttorissa:

yksi sihteeri, yksi asiamies, yksi ylikamreeri, yksi ensimmäinen kamreeri, yksi toinen kamreeri, yksi ylikassööri, yksi ensimmäinen kassööri, yksi toinen kassööri, yksi vaihtajakassööri, yksi kanslisti ulkomaista kirjeenvaihtoa varten, yksi registraattori, neljä vanhempaa ja kuusi nuorempaa kirjanpitäjää, sekä ylimääräisellä palkkasäännöllä kolme apulais-vaihtajakassööriä ja tarpeellinen määrä kanslisteja;

haarakonttoreissa:

paitsi pankinkomisariusta, josta 9 §:ssä on puhe, yksi kassööri sekä Viipurin haarakonttorissa yksi nuorempi kirjanpitäjä kuin myös, kun tarve vaatii, ylimääräisellä palkkasäännöllä yksi apulais-vaihtajakassööri sekä yksi tai kaksi konttorikirjuria.

52 §.

Pääkonttorin virkamiehet, joista sihteerillä ja asiamiehellä pitää olla osotettu tieto ja kokemus maan laeissa ja oikeudenkäyntilaitoksessa, ottaa ja nimittää johtokunta, joka, sittenkuin virka on ollut ilmoitettuna haettavaksi kolmenkymmenen päivän kuluessa, nimittää sen hakijoista, jonka pitää virkaan sopivimpana. Jos johto-

kunta ei pidä ketään hakijoista toimeen täysin sopivana, julistakoon viran uudestaan haettavaksi.

Haarakonttorien kassöörit, Viipurin haarakonttorin nuoremman kirjanpitäjän sekä haarakonttorien apulaisvaihtajakassöörit ja konttorikirjurit nimittää johtokunta samassa järjestyksessä kuin pääkonttorinkin virkamiehet, sittenkuin asianomainen pankinkomisarius on saanut antaa lausuntonsa hakijain soveliaisuudesta.

53 §.

Vakinaista virkaa pankissa täytettäessä on pääasiallisesti otettava huomioon hakijan taito ja soveliaisuus. Soveliaana pitämisen ehtoja on myös se, että hakija on näyttänyt osaavansa, siinä määrässä kuin viran laatu vaatii, käyttää suomen- ja ruotsinkieltä suullisesti ja kirjallisesti.

54 §.

Johtokunta saa tarvittaessa ottaa ylimääräisiä virkamiehiä pankkiin. Jos sitä varten tarvitaan rahanmääräyksiä yli pankin vuosirahansäännön, on asia pankkivaltuusmiesten ratkaistava.

55 §.

Pääkonttorin vahtimestarit ottaa ja erottaa johtokunnan puheenjohtaja, haarakonttorien vahtimestarit asianomainen pankinkomisarius. Pietarin konttorissa olevat rahanlukijat ottaa ja erottaa myöskin pankinkomisarius.

56 §.

Pankin kaikkien virkamiesten tulee noudattaa sekä tätä ohjesääntöä että niitä johtosääntöjä, jotka pankkivaltuusmiehet johtokunnan esityksestä ehkä vahvistavat,

sekä muuten noudattaa niitä ohjeita ja niitä virantoimitusta koskevain määräysten muutoksia, jotka johtokunta pitää tarpeellisena tehdä.

Virkamies älköön esiintyä toisen asiamiehenä pankissa.

57 §.

Pankin virkamiesten on pidettävä salassa ja ilmaise-matta kaikki, mikä koskee yksityisten suhteita pankkiin tahi on sitä laatua, ettei sitä pankin etuun ja vakuuteen katsoen saa ilmaista. Johtokunnalla olkoon kuitenkin, kun tarve vaatii, oikeus jonkun jäsenensä kautta toisen pankkilaitoksen johtajan kanssa keskustella yksityisille liikemiehille myönnetystä pankkikrediitistä ja sen yhteydessä olevista asianhaaroista.

58 §.

Pankin virkamiehille älköön annettako krediittia pankissa älköönkä heitä hyväksyttäkö takausmiehiksi pankkiin.

Pankin johtokunnan puheenjohtaja tai jäsen taikka pankinkomisarius älköön ottako osaa semmoisen asiatoimen hallitukseen tai hoitoon, joka käyttää krediittia Suomen Pankissa, eikä yksityisen krediittilaitoksen hallitukseen tai hoitoon.

Johtokunnan harkinnan varassa on, sallitaanko pankin virkamiehen ottaa hoitaakseen ulkopuolella pankkia olevaa palkallista tointa.

59 §.

Jos johtokunnan jäsen hakee virkavapautta pitemmäksi ajaksi kuin kahdeksi kuukaudeksi tahi jos sijaisen määrääminen pitemmäksi ajaksi on muusta syystä tarpeen vaatima, on asia, sittenkuin pankkivaltuusmiehet

ovat siitä esityksen tehneet, Senaatin Talousosaston tutkittava ja ratkaistava.

Mutta jos virkavapautta haetaan tahi muuten on tarvis määrätä sijainen kahdeksi kuukaudeksi tahi vähemmäksi ajaksi, tutkikoot ja päättäkoot pankkivaltuusmiehet asian.

Kuitenkin on johtokunnalla lupa antaa jäsenelleen tilapäistä virkavapautta enintään viikoksi ja samalla kutsua sihteeri tai joku muu korkeammalla asteella oleva pankin virkamies siksi ajaksi toimittamaan johtokunnan jäsenen virkaa; josta kaikesta viipymättä on tehtävä ilmoitus pankkivaltuusmiehille.

Pankkivaltuusmiesten tulee myöskin, sittenkuin johtokunta on antanut asiasta lausunnon, harkita pankinkomisarius virkavapauden hakemusta sekä, milloin tarve vaatii, määrätä sijainen hoitamaan pankinkomisariusen tointa.

Satunnaista vapautta enintään viikoksi myöntököön kuitenkin pankinkomisariuselle johtokunta, jonka tulee sekä tässä tapauksessa että muutoinkin lyhytaikaisen esteen sattuessa määrätä joku pankin virkamies sillä aikaa toimittamaan virkaa.

Kun joku muu pankin virkamies syystä tai toisesta tarvitsee virkavapautta, tulee johtokunnan ratkaista asia, sekä, jos virkavapaus myönnetään, määrätä sopiva henkilö, mieluummin joku pankin palveluksessa oleva, virkavapauden aikana virkaa hoitamaan.

60 §.

Jos pankinkomisariuselle taikka pankin virka- tahi palvelusmiehelle myönnetään virkavapautta todistetun sairauden tähden, maksetaan sijaisen palkkiota enintään kolmelta kuukaudelta pankin varoista sen verta kuin pankkivaltuusmiehet johtokunnan esityksestä ehkä määräävät. Jos sairautta mainitun ajan kuluttua vielä kestää,

on pankkivaltuusmiesten tutkittava, annetaanko pankin varoista lisämaksua sijaisen palkkaamiseen ja minkä verta. Jos virkavapautta haetaan yksityisiä asioita varten, tulee viranpitäjän palkkaeduistaan luovuttaa niin paljo kuin viran asianmukaista hoitoa varten virkavapauden aikana tarvitaan.

Milloin sijaisen palkkion määrääminen, Siviilikunnan leski- ja orpokassan oikeuteen vaikuttavana, voimassa olevain asetusten mukaan on Senaatin Talousosaston asia, olkoon pankkivaltuusmiehillä lupa pankin varoista myöntää lisäraha, mikä ehkä havaitaan tarpeelliseksi viran ylläpitämistä varten.

61 §.

Virkalomaa johtokunnan jäsenille ja pankinkomissariuksille myöntävät johtokunnan esityksestä pankkivaltuusmiehet, mutta muille virkamiehille johtokunta. Puheenalaista tarkoitusta varten pankin vuosirahansääntöön pannun rahamäärän käyttämisestä ja jakamisesta päättäköt pankkivaltuusmiehet johtokunnan ehdotuksesta.

62 §.

Pankin vuosirahansääntöön satunnaisiksi palkkioiksi pannusta rahamäärästä saavat pankkivaltuusmiehet johtokunnan ehdotuksesta antaa sekä vakinaisille että ylimääräisille pää- ja haarakonttorien virka- ja palvelusmiehille tilapäisiä apuja, milloin erityiset säällittävät seikat antavat siihen aihetta.

63 §.

Se pankin vakinainen virka- tai palvelusmies, jolle omasta pyynnöstä annetaan ero, on oikeutettu jäljellä olevan elinaikansa saamaan vuotuista eläkerahaa pankin varoista siten, että se, joka on täyttänyt kolmeseitsemättä

ikävuotta ja vähintään viisineljättä vuotta ollut yleisessä virassa, saa koko palkan eläkkeeksi, joka on täyttänyt viisikuudetta vuotta ja palvellut vähintään kolmekymmentä vuotta, kolme neljänestä, joka on täyttänyt viisikymmentä vuotta ja palvellut vähintään viisikolmatta vuotta, kaksi kolmannelta, joka on täyttänyt neljäkymmentä vuotta ja palvellut vähintään kaksikymmentä vuotta, puolen sekä se, joka on täyttänyt viisineljättä vuotta ja palvellut vähintään viisitoista vuotta, neljänneksen palkastaan eläkkeeksi. Kuitenkin on johtokunnan puheenjohtaja ja jäsen, joka kymmenen vuotta on hoitanut tirehtöörin virkaa Suomen Pankissa, myöskin oikeutettu, virkavuosista muutoin riippumatta, virasta erotessaan saamaan eläkkeen ikänsä nojalla edellä säädettyjen perusteiden mukaan.

Kuitenkin saavat pankkivaltuusmiehet, joiden asia eläkkeen suuruuden määrääminen on, poikkeustilassa myöntää eroavalle virkamiehelle isomman eläkerahan kuin sen, johon hän edellämainittujen perusteiden mukaan olisi oikeutettu.

Virkavuosiin luetaan myös se aika, minkä eroava on palvellut ylimääräisenä virka- tai palvelusmiehenä pankissa.

Jos pankin virka- tai palvelusmies tuomitaan viralta pois, on hän menettänyt eläkeoikeutensa.

Oikeutensa saada jo myönnettyä eläkettä pankin varoista menettää sekin, joka uudestaan astuu yleisessä vuosirahansääntönsä olevaan virkaan.

Virkamies, jolle vakuutetaan koko palkka eläkkeeksi, on velvollinen, jos pankkivaltuusmiehet vaativat, pyytämään eroa virastaan, sillä uhalla että hän muutoin siitä erotetaan.

Lahjapalkkio pankin virkamiehen kuoltua maksetaan yleisistä valtiovaroista niiden perusteiden mukaan, joita valtionvirkoihin nähden noudatetaan.

Sellaiselle pankin toimimiehelle, jolla edelläsäädet-

tyjen perusteiden mukaan ei ole eläkeoikeutta, saavat pankkivaltuusmiehet hänen erotessaan antaa vuotuista apua pankin varoista, jos hän kauvan ja uutterasti pankissa palvelemalla on sen ansainnut. Semmoista apua älköön kuitenkaan enää maksettako sille, joka uudestaan astuu julkiseen toimeen.

VII LUKU.

Diskonttokomiteoista.

64 §.

Diskonttovaliomiesten tulee noudattaa niin tätä ohjesääntöä kuin mitä pankkivaltuusmiehet tahi johtokunta muutoin valiomiesten toimenpiteitä varten saattavat katsoa tarpeelliseksi säätää.

Valiomies älköön ilmaisko mitään, joka koskee yksityisten krediittiloja pankissa.

65 §.

Diskonttokomitea kokoontuu aikana, jonka johtokunta komitean ehdotuksesta määrää.

Kokouksissa esittelee asiat pankinkomisarius, joka lyhyesti merkitsee käsillä olleet asiat ja niistä tehdyt päätökset erityiseen pohjakirjaan, jonka alle kunkin kokouksen lopussa kaikki kokouksessa osallisina olleet kirjoittavat nimensä. Jos erimielisyyttä ilmaantuu, voittokoon se mielipide, jota useimmat äänet kannattavat, ja merkittäköön tapahtunut äänestys pohjakirjaan.

Jos jompikumpi valiomies on estetty tahi jäävinalainen, kutsuttakoon hänen sijaansa varajäsen. Jos pankinkomisarius on jäävinalainen tahi jos ainoastaan toinen valiomies saattaa hänen kanssaan ottaa osaa asian tutkimiseen, voi kaksi sen ratkaista, jos ovat päätöksestä yksimieliset.

VIII LUKU.

Pankin tilintarkastuksesta.

66 §.

Tilintarkastajat kokoontuvat pankkivaltuusmiesten kutsumuksesta Helsingissä ensimmäisenä arkimaanantaina Maaliskuun 10 päivän jälkeen.

Jos tilintarkastajalla on este, ilmoittakoon sen pankkivaltuusmiehille, joiden tulee ryhtyä toimeen asianomaisen varajäsenen kutsumista varten hänen sijaansa.

Tilintarkastajat valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja voivat jakaa tehtävät keskenään niinkuin parhaaksi näkevät. Mutta jos syntyy kysymys muistutuksesta tahi muusta ilmoituksesta, tulee kaikkien tilintarkastajien ottaa osaa sitä koskevaan keskusteluun ja päätökseen.

Jos erimielisyyttä ilmæantuu, pidettäköön päätöksenä se mielipide, jota useimmat äänet kannattavat. Jos eri mielipiteitä kannattamassa on yhtä monta ääntä, ratkaise asian puheenjohtajan ääni.

Tilintarkastajien kokouksissa kirjoittaa pöytäkirjan se, jonka he siihen valitsevat.

67 §.

Kaikki ne kirjanpito-, tili-, pöytä- ja asiakirjat, joita tilintarkastajat katsovat itselleen tarpeellisiksi, ovat johtokunnan toimesta pidettävät heidän saatavinaan.

Johtokunta on velvollinen antamaan tilintarkastajille kaikki heidän pyytämänsä tiedot.

Pankin asiamiehen tulee kaikista hänen toimekseen annetuista asioista, joita edellisellä vuonna ei ole loppuun saatettu, antaa erityinen kertomus, tilintarkastajain saatavana pidettäväksi.

68 §.

Tilintarkastajien velvollisuus on: inventeerata pääkonttorin kassa- ja asiakirjaholvit ynnä pääkonttorin kassöörin käsikassat ja samalla sekä tarkastaa, pitävätkö varoina olevat metallirahat, setelit, obligatsioonit, talletetut arvoesineet, vekselit, velkakirjat ja vakuudet sekä setelibranketit yhtä pankin kirjojen kanssa; että myöskin holvikirjan johdolle ottaa selkoa, onko holvikassassa tilivuoden lopussa ollut tilinpäätökseen pantu määrä; katsoa, onko määrätty inventeeraukset toimitettu; tutkia, onko pankin vakuutta ja etua krediittiä annettaessa ja muutoinkin asianmukaisesti silmällä pidetty; tarkastaa tilit ja tilinpäätös; tarkastaa pankin hoitoa kaikin puolin ja samalla tutkia, ovatko pankin virkamiehet noudattaneet voimassa olevia säännöksiä ja heille annettuja määräyksiä sekä onko velanhakuja ja oikeudenkäymisasiota kyllin nopeasti ja huolellisesti ajettu.

69 §.

Tilintarkastuksen päätettyään tulee tilintarkastajien pankkivaltuusmiehille antaa pöytäkirjansa sekä kirjallinen kertomus tilintarkastuksesta. Siinä kertomuksessa on mainittava sellaiset asianhaarat, jotka tilintarkastajista ovat näyttäneet olevan sitä laatua, että ne, antamatta aihetta muistutukseen, kuitenkin ansaitsevat huomiota, sekä erittäin muistutettava sellaisesta hallintoa koskevasta toimenpiteestä tai laiminlyömisestä, joka tilintarkastajien mielestä vaatii oikaisua tai syytteeseenpanemista, ja tulee tilintarkastajien tämän yhteydessä lausua, tokko ja miltä osilta johtokunnalle sopii siltä tilivuodelta antaa vastuunvapaus pankin hallinnosta.

Tilintarkastajien kertomus tulee pankkivaltuusmiesten antaa pankin johtokunnalle tiedoksi ja samalla vaatia

johtokunnalta ja muilta asianomaisilta selitystä sekä niiden muistutusten johdosta, joita tilintarkastajat ehkä ovat tehneet, että myöskin niistä kohdista, joihin nähden se muuten voi olla tarpeen; jonka jälkeen pankkivaltuusmiesten asia on päättää, annetaanko johtokunnalle vastuunvapaus ja miltä osilta.

IX LUKU.

Vir kavirheen edesvastauksesta sekä korvausvelvollisuudesta.

70 §.

Milloin pankkivaltuusmiehen havaitaan laiminlyöneen niitä määräyksiä, jotka tämän ohjesäännön tahi Kansaneduskunnan johtosäännön kautta ovat pankkivaltuusmiesten noudatettaviksi säädetyt, on hän, jos Kansaneduskunta päättää hänet syytteeseen pantavaksi, tuomittava sen mukaan mitä yleisessä laissa on säädetty rikkomuksesta ja laiminlyömisestä, johon ne ovat joutuneet syylliseksi, jotka ovat määrättyt tai valitut julkiseen toimeen tai julkista asiaa toimittamaan.

Sama olkoon laki valiomiheestä, jos pankkivaltuusmiehet panettavat hänet syytteeseen.

Pankkivaltuusmiesten asia on niinkään, jos pankin johtokunnalta on vastuunvapaus evätty, tahi jos joku sen jäsen tahi pankinkomisarius on joutunut virkavirheeseen syyppääksi, määrätä laillinen syyte tehtäväksi.

Jos johtokunnan jäsen tahi pankinkomisarius on pantu virkasyytteen alaiseksi tahi syytteeseen isonpuolisesta rikoksesta tahi luovuttanut pesänsä velkojilleen, on pankkivaltuusmiesten vallassa päättää, saako hän edelleen hoitaa virkaansa vai määrätäänkö siihen toinen.

Jos pankin muu virka- tai palvelusmies on saattanut itsensä syyppääksi virkavirheeseen tahi laiminlyömiseen,

tulee johtokunnan, tutkittuansa asian, joko yksityisesti puheenjohtajan kautta varottaa virheen tehnyttä tai laiminlyöjää tahi johtokunnan edessä pöytäkirjaan merkittäväksi antaa hänelle nuhteet tahi erottaa hänet viran toimituksesta yhdeksi tahi enintään kahdeksi kuukaudeksi, määräten pitääkö hänen menettää osa palkastaan samalta ajalta vai eikö. Mutta jos johtokunta katsoo virheen tahi laiminlyömisestä olevan pahempaa laatua, on rikollista syytettävä laillisessa oikeudessa sekä pidettävä, kunnes asia on lopullisesti päätetty, virantoimituksesta erillään.

Sillä, joka on virantoimituksesta määrääjäksi erotettuna, palkan menen tahi menemättä, olkoon valta kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kuin sai päätöksestä tiedon, hakea siihen muutosta hovioikeudessa.

71 §.

Kassöörin käsikassan vaillingin on se, joka kassaa hoiti, kun vaillinki huomattiin, velvollinen pankille korvaamaan, jollei todisteta, että vaillinki on syntynyt tapaturman tahi anastuksen kautta ilman hänen syytänsä.

Jos pankin holvissa huomataan vaillinki joko pankin arvoaineissa ja setelibranketeissa tahi pankin haltuun pantiksi tahi talletuksiksi annetuissa arvoesineissä, ovat ne, joiden hallussa avaimet ovat, yhteisesti velvolliset vaillingista tahi vahingosta vastaamaan; kuitenkin niin, että sen, jonka erityisesti silmällä pidettävänä ja hoidettavana kadonneet esineet ovat olleet, tulee yksinään vastata jokaisen pakan, pussin, astian tai kääreen täydestä sisällyksestä, sekä sen, jonka hallussa on toinen avain, ainoastaan niiden oikeasta lukumäärästä.

Jos se, mikä holvista on poissa, on vekseli, velkakirja tahi muu asiakirja, ovat ne, joiden hallussa avaimet ovat, yhteisesti velvolliset joko hankkimaan takaisin mitä kateessa on tai korvaamaan vahingon.

Se, jonka on katsottava, ettei kassöörin käsikassa

nouse enintä luvallista määrää suuremmaksi, on, jos hän on tämän tehtävänsä laiminlyönyt sekä vaillinki kassassa syntyy, velvollinen kassöörin kanssa vastaamaan vaillingin korvaamisesta, ei kuitenkaan suuremmalla summalla kuin mitä näytetään olleen liikaa.

Jos säädetty inventeeraus on laiminlyöty, korvataan inventeerausvelvollisuutensa laiminlyönyt asianomaisen tilintekijän kanssa sen jälkeisessä inventeerauksessa ehkä ilmaantuneen vaillingin, mutta olkoon oikeutettu siltä, tahi, milloin vaillingista vastuunalaisia on kaksi tahi useampia, niiltä saamaan korvauksen siitä, mitä hän tämän johdosta on joutunut maksamaan.

Aina milloin mainitunlaatuinen korvausvelvollisuus on useampain yhteisesti täytettävä, ovat he siitä vastuunalaiset kukin omasta ja toistensa puolesta. Mutta jos sellainen korvausvelvollisuus on jollekulle määrätty sillä perustuksella, että hän on laiminlyönyt asianaan olevan silmälläpidon, on hän oikeutettu siitä, mitä hän näin on maksanut, saamaan korvauksen siltä, jonka lähinnä tulee vaillingista vastata.

72 §.

Jos vaillinki syntyy eikä vajautta heti makseta, tulee johtokunnan, sittenkuin vaillinkilasku on tehty ja asianomaiselle tilintekijälle on suotu tilaisuus antaa siitä selitys, määrätä vaillingin suuruus päätöksellä, josta on lupa kolmenkymmenen päivän kuluessa tiedoksisaamisen jälkeen valittaa Senaatin Talousosastoon.

73 §.

Oikeusjutut, joissa pankkivaltuusmiestä, valiomiestä tahi pankin virkamiestä syytetään virkavirheestä tahi laiminlyömisestä, käsittelee ja päättää se hovioikeus, jonka tuomiopiirissä virhe tahi laiminlyönti on tapahtunut.

Pietarin konttorin virkamiehet kuuluvat tässä kohden Viipurin hovioikeuden alle.

74 §.

Tällä ohjesäännöllä kumotaan Suomen Pankin ohjesääntö 19 päivältä helmikuuta 1895, armollinen asetus 10 päivältä heinäkuuta 1901 erinäisistä muutoksista sanottuun ohjesääntöön sekä 5 päivänä maaliskuuta 1906 annettu asetus, sisältävä muutoksia mainitun ohjesäännön erinäisiin kohtiin. Kuitenkin ovat kaikki aikaisemmat pankin ja yksityisten väliset sitoumukset ja oikeussuhteet arvosteltavat niiden sopimusten ja säännösten mukaan, joihin ne perustuvat.

Suomen Pankin Vuosirahansääntö.

	Yhdeltä	Kaikkiaan
	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>
1 Puheenjohtaja, palkkaa	9,000	
palkkiota	6,000	15,000
3 Tirehtööriä, palkkaa	8,000: —	
palkkiota	4,000: —	12,000
1 Sihteeri, palkkaa	5,000	
palkkiota	2,000	7,000
1 Asiamies, palkkaa	5,000	
palkkiota	2,000	7,000
1 Ylikamreeri, palkkaa	7,000	
palkkiota	3,500	10,500
1 Ensimmäinen Kamreeri, palkkaa	6,000	
palkkiota	2,500	8,500
1 Toinen Kamreeri, palkkaa	5,000	
palkkiota	2,000	7,000
1 Ylikassööri, palkkaa	6,600	
laskuerehdysrahaa	2,400	9,000
1 Ensimmäinen Kassööri, palkkaa	5,600	
laskuerehdysrahaa	2,400	8,000
1 Toinen Kassööri, palkkaa	4,600	
laskuerehdysrahaa	2,400	7,000
1 Vaihtajakassööri, palkkaa	4,000	
laskuerehdysrahaa	2,000	6,000
3 Apulaisvaihtajakassööriä, palkkiota	3,600	10,800
1 Kanslisti ulkomaista kirjeenvaihtoa varten, palkkaa	3,600	
palkkiota	1,400	5,000

	Yhdeltä	Kaikkiaan
	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>
1 Registraattori palkkaa	3,000	
palkkiota	600	3,600
4 Vanhempaa Kirjanpitäjää, palkkaa 4,000: —		
palkkiota 1,400: —	5,400	21,600
6 Nuorempaa Kirjanpitäjää, palkkaa 3,200: —		
palkkiota 1,200: —	4,400	26,400
2 Kanslistia, palkkiota	2,400	4,800
1 Pankkirakennuksen taloudenhoitaja, paitsi vapaita huoneita, palkkiota		400
1 Ylivahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa 1,200		
palkkiota 600		1,800
4 Vahtimestaria, palkkaa 1,000: —		
palkkiota 800: —	1,800	7,200
1 Vahtimestari, myöskin lämmittäjä, paitsi vapaita huoneita, palkkaa 1,000		
palkkiota 200		1,200
Ylimääräisten vahtimestarien palkkaamiseksi		6,000
Talonrengin ja yövartijain palkkaamiseksi		5,000
Summa 214,800: —		
Pankin Pietarissa oleva konttori.		
1 Pankinkomisarius, palkkaa 7,000		
palkkiota 7,000		14,000
1 Kassööri, palkkaa 4,600		
palkkiota 5,800		10,400

	Yhdeltä	Kaikkiaan
	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>
1 Konttorikirjuri, palkkiota		6,000
Konttoriapulaisen palkkaamiseksi		3,600
1 Vanhempi rahanlukija, palkkiota		3,600
1 Nuorempi " "		3,000
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa 1,000		
palkkiota 800		1,800
1 Apulaisvahtimestari, palkkiota		1,200
Summa 43,600: —		
Turun konttori.		
1 Pankinkomisarius, palkkaa 6,000		
palkkiota 3,500		9,500
1 Kassööri, palkkaa 4,000		
laskuerehdysrahaa 2,200		6,200
1 Konttorikirjuri, palkkiota		3,300
1 Apulaisvaihtajakassööri, palkkiota		2,400
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa 1,000		
palkkiota 200		1,200
1 Apulaisvahtimestari, palkkiota		1,200
Summa 23,800: —		
Wiipurin konttori.		
1 Pankinkomisarius, palkkaa 6,000		
palkkiota 4,500		10,500
1 Kassööri, palkkaa 4,600		
laskuerehdysrahaa 2,000		6,600

	Yhdeltä		Kaikkiaan	
	Smc		Smc	
1 Nuorempi Kirjanpitäjä, palkkaa	3,200			
palkkiota	1,200		4,400	
1 Konttorikirjuri, palkkiota			3,600	
1 Apulaisvaihtajakassööri, palkkiota			2,700	
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	1,000			
palkkiota	200		1,200	
Ylimääräisten vahtimestarien palkkaamiseksi			2,400	
Summa 31,400: —				
Tampereen konttori.				
1 Pankinkomisarius, palkkaa	6,000			
palkkiota	3,000		9,000	
1 Kassööri, palkkaa	4,000			
laskuerehdysrahaa	2,000		6,000	
1 Konttorikirjuri, palkkiota			3,000	
1 Apulaisvaihtajakassööri, palkkiota			2,400	
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	800			
palkkiota	400		1,200	
Summa 21,600: —				
Nikolainkaupungin konttori.				
1 Pankinkomisarius, palkkaa	6,000			
palkkiota	2,000		8,000	
1 Kassööri, palkkaa	3,600			
laskuerehdysrahaa	2,000		5,600	
1 Konttorikirjuri, palkkiota			3,000	

	Yhdeltä		Kaikkiaan	
	Smc		Smc	
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	600			
palkkiota	300		900	
Summa 17,500: —				
Oulun konttori.				
1 Pankinkomisarius, palkkaa	6,000			
palkkiota	2,000		8,000	
1 Kassööri, palkkaa	3,600			
laskuerehdysrahaa	2,000		5,600	
1 Konttorikirjuri, palkkiota			3,000	
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	600			
palkkiota	300		900	
Summa 17,500: —				
Kuopion konttori.				
1 Pankinkomisarius, palkkaa	6,000			
palkkiota	2,000		8,000	
1 Kassööri, palkkaa	3,600			
laskuerehdysrahaa	2,000		5,600	
1 Konttorikirjuri, palkkiota			3,000	
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	600			
palkkiota	300		900	
Summa 17,500: —				

	Yhdeltä		Kaikkiaan
	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>	
Porin konttori.			
1 Pankinkomisarius, palkkaa	6,000		
palkkiota	2,000	8,000	
1 Kassööri, palkkaa	3,600		
laskuerehdysrahaa	2,000	5,600	
1 Konttorikirjuri, palkkiota		3,000	
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	600		
palkkiota	300	900	
Summa 17,500: —			
Joensuun konttori.			
1 Pankinkomisarius, palkkaa	6,000		
palkkiota	1,000	7,000	
1 Kassööri, palkkaa	3,600		
laskuerehdysrahaa	1,600	5,200	
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	600		
palkkiota	300	900	
Summa 13,100: —			
Mikkelin konttori.			
1 Pankinkomisarius, palkkaa	6,000		
palkkiota	1,000	7,000	
1 Kassööri, palkkaa	3,600		
laskuerehdysrahaa	1,600	5,200	
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	300		
palkkiota	300	900	
Summa 13,100: —			

	Yhdeltä		Kaikkiaan
	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>	
Jyväskylän konttori.			
1 Pankinkomisarius, palkkaa	6,000		
palkkiota	1,000	7,000	
1 Kassööri, palkkaa	3,600		
laskuerehdysrahaa	1,600	5,200	
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	600		
palkkiota	300	900	
Summa 13,100: —			
Sortavalan konttori.			
1 Pankinkomisarius, palkkaa	6,000		
palkkiota	2,000	8,000	
1 Kassööri, palkkaa	3,600		
laskuerehdysrahaa	2,000	5,600	
1 Konttorikirjuri, palkkiota		3,000	
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	600		
palkkiota	300	900	
Summa 17,500: —			
Kotkan konttori.			
1 Pankinkomisarius, palkkaa	6,000		
palkkiota	2,000	8,000	
1 Kassööri, palkkaa	3,600		
laskuerehdysrahaa	2,000	5,600	
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	600		
palkkiota	300	900	
Summa 14,500: —			

	Yhdeltä	Kaikkiaan
	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>
Hämeenlinnan konttori.		
1 Pankinkomisarius, palkkaa	6,000	
palkkiota	1,000	7,000
1 Kassööri, palkkaa	3,600	
laskuerehdysrahaa	1,600	5,200
1 Vahtimestari, paitsi vapaita huoneita, palkkaa	600	
palkkiota	300	900
Summa 13,100: —		
Ylimääräisten apulaisten palkkaamiseksi tarpeen mukaan		92,000
Määräraha satunnaisia palkkioita varten, käytettäväksi ohjesäännön 62 §:n mukaan		5,000
Määräraha virkaloman hankkimista varten pankin virkamiehille, käytettäväksi Pankkivaltuusmiesten määräyksen mukaan		30,000
Summa		616,600

1 muistutus. Pankkivaltuusmiesten palkkioista ja Pankkivaltuusmiesten kanslian määrärahasta on erittäin säädetty.

2 muistutus. Tilintarkastaja saa kolmekymmentä markkaa päivärahaa sekä matkakulujen korvausta saman määrän kuin voimassa olevan matkustussäännön neljännessä luokassa luetellut virkamiehet.

Tilintarkastajain sihteeri saa palkkiota sen verran, kuin tilintarkastajat määräävät.

3 muistutus. Pankin johtokunnan puheenjohtaja ja jäsenet saavat, viisi ja kymmenen vuotta näissä toimissa palveltuaan, palkkionlisäystä, puheenjohtaja 2,000 ja jäsenet 1,000 markkaa kummallakin kertaa.

4 muistutus. Pankinkomisariukselle, sihteerille, asiamiehelle, kamreereille, kassööreille, kirjanpitäjille, kanslistille ulkomaista kirjeenvaihtoa varten ja registraattorille määrättyjä palkkoja ylennetään, heidän palveltuaan viisi vuotta nuhteettomasti samassa toimessa, kymmenen, ja toisten viiden vuoden perästä taas kymmenen prosenttia virkaa varten määrätystä vakinaisesta palkasta, joita lisäyksiä ei kuitenkaan virasta erotessa lueta eläkkeeseen. Apulaisvaihtajakassöörit saavat viisi ja kymmenen vuotta nuhteettomasti palveltuaan näissä toimissaan palkkionkorotusta kymmenen prosenttia palkkiosta kummallakin kertaa. Samoin ylennetään ylivahtimestarille sekä muille vakinaisella palkkasäännöllä sekä pääkonttorissa että haarakonttoreissa oleville vahtimestareille määrättyjä palkkoja heidän palveltuaan nuhteettomasti viisi, kymmenen ja viisitoista vuotta samassa toimessa joka kerta kymmenen prosenttia virkaa varten määrätystä vakinaisesta palkasta, joita lisäyksiä ei kuitenkaan virasta erotessa lueta eläkkeeseen.

5 muistutus. Haarakonttoreissa olevat valiomiehet saavat Pankkivaltuusmiesten määräämän palkkion.

6 muistutus. Omassa maassa oleville pankin asiamiehille määrätään palkkio joka eri tapauksessa sopimuskirjalla.

7 muistutus. Kun pankin konttorille on tarpeen vuokrata huoneus, määrätään vuokran suuruus erittäin joka kerta.

8 muistutus. Sittenkun Johtokunta, kuulusteltuaan konttoreja, on tehnyt esityksen Pankkivaltuusmiehille, tulee näiden vuosittain joka konttoria varten määrätä se rahasumma, jonka konttori saa käyttää tarverahoiksi.